

ELEKTRON TIJORAT KORXONALARIDA BUXGALTERIYA HISOBI XUSUSIYATLARI

Xudoyberdi Po'latov O'ktamovich - SamISI mustaqil tadqiqotchisi
Madjitov Davronjon San'atjon O'g'li – SamISI talabasi

Annotatsiya. Mazkur maqolada Elektron tijorat biznesi haqida qanday ishlar olib borilganligi, Mutaxassis elektron tijorat hisobchisi kerakligini, Elektron tijorat sotuvchilari haqida ma'lumotlar aks ettirilganligini ko'rishingiz mumkin.

Kalit so'zlar. Elektron tijorat, elektron tijorat biznesi, Mutaxassis elektron tijorat hisobchisi, Elektron tijorat sotuvchilari

Аннотация: Эта статья содержит информацию о бизнесе электронной коммерции, потребностях бухгалтера электронной коммерции и продавцах электронной-коммерции.

Ключевые слова: электронная коммерция, бизнес электронной коммерции, специалист по электронной коммерции, продавцы электронной коммерции

Abstract: This article contains information about e-commerce business, the need for a specialist e-commerce accountant, and information about e-commerce sellers.

Key words: E-Commerce, E-Commerce Business, Expert E-Commerce Accountant, E-Commerce Sellers.

Kirish. Sizning biznesingiz qaysi sohada bo'lishidan qat'i nazar, buxgalteriya hisobi va buxgalteriya hisobi mustahkam poydevor qo'yishning muhim qismidir. Sog'lom va sinchkovlik bilan buxgalteriya hisobi va buxgalteriya hisobi amaliyotisiz, siz biznesning moliyaviy holatini yoki soliq majburiyati nuqtai nazaridan qayerda turishini aniq tushuna olmaysiz. Bu nazoratning etishmasligi, o'z navbatida, sizni noto'g'ri sarflash qarorlari va qimmat jarimalar xavfi kabi zararli narsalarga ochiq qoldiradi. Buxgalteriya hisobi va buxgalteriya hisobining ahamiyati barcha korxonalar uchun juda muhim, ammo tez o'zgaruvchan raqamli landshaftda harakat qilayotgan elektron tijorat korxonalari uchun yanada muhimroqdir. Buxgalteriya hisobi barcha elektron tijorat biznes egalari nafaqat omon qolish, balki gullab-yashnash uchun juda jiddiy qabul qilishlari kerak bo'lgan narsadir.

Mavzuga oid adabiyotlar tahlili: Elektron savdo korxonalarini buxgalteriya hisobi xususiyatlari va uning nazariy uslubiy masalalari xorijlik iqtisodchi olimlardan Tatiana Naumova, Olena Toporkova, Inna Yancheva, Ben Sztejka kabi olimlarning ilmiy ishlarida o'z aksini topgan.

Respublikamiz iqtisodchi olimlaridan Pardayev M.Q., Urazov K.B., Shirinov U.A., Xoliqov O.X., Pashaxodjayeva D.J. ilmiy ishlarida iqtisodiyotning turli tarmoqlaridagi Elektron savdo korxonalarini Buxgalteriya hisobi xususiyatlari haqida ko'plab tadqiqotlar olib borishgan. Ushbu yo'nalishda ilmiy-tadqiqot olib borish zarurligini ko'p ta'kidlangan.

Tadqiqot metodologiyasi: Tadqiqot jarayonida monografik kuzatish, umumlashtirish guruxlash qiyosiy tahlil, konstruktiv hisoblash kabi iqtisodiy va statistic tahlil usullaridan foydalanildi, . Internet-savdo tushunchasi ko'rib chiqiladi va umumlashtiriladi, asosiy reklama strategiyalari, ularning mazmuni va aloqa vositalari ko'rib chiqiladi.

Tahlil va natijalar. Maqola COVID-19 pandemiyasi sababli karantin davrida elektron savdoni buxgalteriya hisobi va tahliliy qo'llab-quvvatlash muammolariga bag'ishlangan. Mualliflar pandemiya karantin sharoitlarining elektron tijorat sanoatiga ta'sirini ko'rsatdi va faoliyatning turli sohalaridagi o'zgarishlar tendentsiyalarini aniqladi. Axborot va innovatsion texnologiyalar ta'sirida iqtisodiy faoliyatning rivojlanish yo'nalishlari aniqlandi. O'zbekistondagi elektron tijorat korxonolari faoliyatini tartibga soluvchi bir qator normativ-huquqiy hujjatlarni ko'rib chiqishda tizimlashtirish va umumlashtirish usullarini o'rganishda foydalaniladi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining doimiy rivojlanishi va undan bilim jarayonida foydalanish elektron nazariya bilan asoslanishi aniqlandi. Axborot iqtisodiyotining zamonaviy sharoitida savdo va sanoat korxonolari uchun o'z veb-saytining mavjudligi davr talabi ekanligi aniqlandi. Buxgalteriya hisobida sayt ma'muriyati bilan bog'liq xarajatlar (vebmasterning ish haqi, xosting to'lovlari) savdo xarajatlariga kiritilishi "Savdo xarajatlari" hisobvarag'ida hisobga olinishi kerakligi ko'rsatilgan. Buxgalteriya hisobining rivojlanish tendentsiyalarini mos ravishda uzoq va qisqa muddatli prognozlar qilish uchun o'z-o'zidan tashkil etilgan tanqidiylik va global determinizm tamoyillaridan foydalangan holda bashorat qilish taklif qilindi. An'anaviy va elektron tijorat bo'limida savdo va ishlab chiqarish korxonalarining daromadlari, xarajatlari va moliyaviy natijalarini hisobga olish metodologiyasi tavsiflangan. Daromadlar, xarajatlar va moliyaviy natijalarni hisobga olish tizimi korxonaning faoliyat sohasini hisobga olgan holda ko'rib chiqiladi. Bo'lajak mutaxassislar uchun zarur bo'lgan malaka va ko'nikmalar ro'yxati aniqlandi. Buxgalteriya hisobini rivojlantirish tendentsiyalari buxgalteriya hisobining uch yo'nalishini qamrab oladi: ilmiy, amaliy va o'quv.

Elektron tijorat buxgalteriya hisobi nima ekanligini tushuntirishga o'tishdan oldin, keling, elektron tijorat biznesi degani nimani anglatishini to'liq tushunganingizga ishonch hosil qilaylik. Shunday qilib, elektron tijorat biznesi mahsulot yoki xizmatlarni elektron shaklda, birinchi navbatda Internet orqali sotadigan biznesdir - shuning uchun nom. Bu shuni anglatadiki, amalga oshiriladigan har qanday tranzaksiyalar aniq operatsiyalar emas, balki raqamli almashinuvlardir (masalan, jismoniy do'konda). Bu B2B (biznesdan biznesga) va B2C (biznesdan mijozga) mahsulot yoki xizmatlarga ham tegishli bo'lishi mumkin. Biroq, elektron tijorat C2B (mijozdan biznesga) va C2C (mijozdan mijozga) ham qamrab olishi mumkin.

Elektron tijorat sotuvchilari hozir foydalanadigan eng mashhur onlayn bozorlardan ba'zilari: **-Amazon -Shopify -eBay -Etsy** Elektron tijorat biznesiga buxgalter kerakmi? Endi siz elektron tijorat buxgalteriya hisobi nima ekanligini va nega elektron tijorat biznes egalari uchun yetarli vaqt, kuch va pul ajratish juda muhimligini tushunganingizdan so'ng, yordamni jalb qilish haqida o'ylash vaqti keldi. Elektron tijorat buxgalteriya hisobini autsorsing qilish yoki bermaslik haqida

qaror qabul qilish ba'zi sotuvchilar, ayniqsa byudjeti cheklanganlar uchun qiyin qaror bo'lishi mumkin. OnPay tomonidan e'lon qilingan yaqinda o'tkazilgan tadqiqot natijalariga ko'ra, kichik biznesning atigi 30 foizi tashqi hisobchidan foydalanadi. Biroq, buxgalterni yollashning afzalliklari ko'p va biznesning o'sishi va rivojlanishiga sezilarli ta'sir ko'rsatishga qodir. Elektron tijorat biznesi haqida gap ketganda, bu xalqaro savdoni boshqarish va import va eksport majburiyatlari bilan shug'ullanish kabi narsalarni o'z ichiga olishi mumkin.

Mutaxassis elektron tijorat hisobchisini yollashning afzalliklari:Quyida elektron tijorat buxgalterlari raqamli bozordagi har qanday biznesga bunday qimmatli qo'shimcha bo'lishining sabablaridan bir nechtasi keltirilgan.Soha bo'yicha batafsil ma'lumot - elektron tijorat buxgalterlari tom ma'noda sanoatning eng yaxshi tomonlarini bilishni o'z biznesiga aylantiradi - hech bo'lmaganda moliya masalalari bo'yicha. Bu shuni anglatadiki, ular barcha mumkin bo'lgan soliq imtiyozlaridan foydalanayotganingizga ishonch hosil qilishlari va sizni har qanday yangi yoki yangilangan qoidalardan xabardor qilishlari mumkin. Shuningdek, ular har yili kompaniyangizning soliq deklaratsiyasi va QQS deklaratsiyasini topshirishda jarayonni soddalashtirish va soddalashtirish uchun o'z mahorati va tajribasidan foydalanishi mumkin.Bu nafaqat biznesingiz soliqqa to'la bo'lishini ta'minlabgina qolmay, balki sizga ko'p vaqtni tejaydi va hayotingizni ancha osonlashtiradi. Bu, o'z navbatida, biznesingizni oldinga siljitish uchun sizga ko'proq imkoniyatlarning hashamatini qoldiradi. Elektron tijorat platformalari qanday ishlashini tushunish - Amazon, eBay, Etsy, Shopify yoki boshqa elektron tijorat platformalaridan foydalanasizmi, mutaxassis buxgalter ularning qanday ishlashi va tegishli funktsiyalari bilan yaxshi tanish bo'lishi kerak. Bu shuni anglatadiki, ular sizni qimmatli tushunchalar va ko'rsatkichlar bilan jihozlash uchun mo'ljallangan turli tizimlar va hisobotlar bo'ylab harakatlanishingizga yordam bera oladi.

Yaxshi buxgalteriya hisobi va buxgalteriya amaliyoti elektron tijorat biznesining ajralmas qismidir (agar ba'zan ko'proq bo'lmasa), ular boshqa biznes turlari uchun. Quyida biz uyni chinakamiga to'g'rilashning eng muhim uchta sababini batafsilroq ko'rib chiqamiz, ular elektron tijorat korxonasining qisqa va uzoq muddatli muvaffaqiyati uchun qanchalik muhim.Barcha zarur soliq majburiyatlarini ta'minlash.Bu o'z-o'zidan tushunarli va sizning elektron tijorat biznesingiz uchun buxgalterni yollashning eng aniq foydasidir

Reychel Philips, AQShning elektron tijorat buxgalteriya firmasining moliyaviy rahbari va asoschisi va bosh direktori, Fully Accountable, elektron biznes uchun buxgalteriya hisobi va buxgalteriya hisobining ahamiyatini mukammal tarzda umumlashtiradi: "Buxgalteriya hisobi va buxgalteriya hisobi sizning biznesingizning moliyaviy yaxlitligini ta'minlaydi. Ular barcha yozuvlar uchun ishonchli tizimni ta'minlaydi va ish haqi va soliq tekshiruvlari kabi jarayonlarni buzmasdan tushunishga yordam beradi. Elektron tijorat buxgalteriya hisobi sizning biznesingizning logistik jihatlaridan xabardor bo'lishingizni va tayyor bo'lishingizni ta'minlaydi.

Elektron tijorat korxonalari uchun buxgalteriya hisobi va buxgalteriya hisobi juda muhim bo'lishining asosiy sababi moliyaviy ma'lumotlar va yozuvlar uchun mustahkam va ishonchli tizimni ta'minlashdir.

Xulosa va takliflar: Xulosa qilib aytganda buxgalteriya hisobi moliyaviy ma'lumotlar va tranzaksiya ma'lumotlarini qayd etish va tartibga solish uchun ishlatiladigan ko'proq ma'muriy jarayonni o'z ichiga oladi. Bunga schyot-fakturalar, hisob-kitoblar, ish haqi va balanslar kabi narsalar kiradi. Boshqa tomondan, buxgalteriya hisobi ushbu ma'lumotlar va ma'lumotlarni oladi va moliyaviy tushunchalar va ko'rsatmalar yaratish uchun undan sub'ektiv ravishda foydalanadi.

Biznes savdoni boshlashdan oldin ham muhim ahamiyatga ega, shuning uchun siz elektron tijoratni boshlash xarajatlari va dastlabki investitsiyalar kabi narsalarni qattiq nazorat qilishingiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Ширинов, У. А. (2021). AUDITORY ANALYSIS OF COMMUNICATION ENTERPRISES SEGMENTS. *Экономика и социум*, (7), 550-553.
2. Ширинов, У. А. (2021). CONCEPTUAL ISSUES OF SEGMENTARY AUDIT IN COMMUNICATION ENTERPRISES. *Экономика и социум*, (7), 554-558.
3. ШИРИНОВ, У., & НАРЗУЛЛАЕВ, Н. МОЛИЯВИЙ МАЖБУРИЯТЛАР АУДИТИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ. *ЭКОНОМИКА*, 810-813.
4. ШИРИНОВ, У. МОБИЛ АЛОҚА ХИЗМАТЛАРИДАН ОЛИНАДИГАН ДАРОМАДЛАР ҲИСОБИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ. *ЭКОНОМИКА*, 800-803.
5. Ширинов, У. Почта хизматларининг ҳисоб ва аудит объекти сифатидаги таснифий асослари. *Экономика*, 804-809.
6. Ширинов, У., & Нарзуллаев, Н. Молиявий мажбуриятлар аудитини методологик асослари. *Экономика*, 814-817.
7. Хусанов, М. (2021). Махсус саволлар бўйича ўтказиладиган аудиторлик текширувларининг ташкилий ва методологик асослари. *Общество и инновации*, 2(4/S), 564-571.
8. Хусанов, М. Ҳ. (2021). THE NEED FOR A SPECIAL QUESTION-LIKED AUDIT. *Экономика и социум*, (5-2), 539-543.